Č.j. S 95/02- 1331 /02 V Brně dne 28.června 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení, zahájeném dne 26.4.2002 z vlastního podnětu dle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., s účastníkem řízení, jímž je Česká asociace úklidu a čištění, se sídlem BUSINESS CENTRUM ELTODO, budova A, Novodvorská 1010/14, Praha 4, PSČ 142 01, IČ 68403909, zastoupená Pavlem Novotným, předsedou představenstva, vydává toto

r o z h o d n u t í :

1. Česká asociace úklidu a čištění, se sídlem BUSINESS CENTRUM ELTODO, budova A, Novodvorská 1010/14, Praha 4, PSČ 142 01, IČ 68403909 (CAC), porušila § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů tím, že na jednání 7. řádné valné hromady CAC dne 28.2.2002 schválila 2. verzi Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím služeb úklidu a čistění. Rozhodnutí valné hromady České asociace úklidu a čištění o schválení 2. verze Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím uvedených služeb je zakázaným a neplatným rozhodnutím sdružení soutěžitelů dle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, o nepřímém určení ceny uvedených služeb ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) téhož zákona, které narušilo soutěž na trhu služeb úklidu a čištění.

2. Dle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, se České asociaci úklidu a čištění, se sídlem BUSINESS CENTRUM ELTODO, budova A, Novodvorská 1010/14, Praha 4, PSČ 142 01, IČ 68403909, za porušení zákazu uvedeného v § 3 odst. 1 téhož zákona ukládá pokuta ve výši

200 000,- Kč

(slovy: dvě stě tisíc korun českých)

Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže u České národní banky, pobočka Brno, číslo účtu 3754-24825-621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede IČ účastníka řízení.

3. Dle § 23 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, se České asociaci úklidu a čištění, se sídlem BUSINESS CENTRUM ELTODO, budova A, Novodvorská 1010/14, Praha 4, PSČ 142 01, IČ 68403909, ukládá,

   a) aby její příslušný orgán zrušil rozhodnutí, jímž byla schválena 2. verze Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím jednotlivých služeb úklidu a čištění,

   b) informovat všechny členy České asociace úklidu a čištění o tomto rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (zvláště o výroku a uloženém nápravném opatření) jakož i o zrušení rozhodnutí orgánu CAC o schválení 2. verze Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím jednotlivých služeb.

   c) provést ve 2. verzi Standardů úklidu uveřejněných na internetových stránkách České asociace úklidu a čištění úpravy tak, aby neobsahovaly cenová rozpětí jednotlivých služeb.

Splnění nápravných opatření uložených v bodě 3. písm. a), b) a c) výroku tohoto rozhodnutí Česká asociace úklidu a čištění provede a doklady o splnění nápravných opatření předloží Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě do 25 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 26.4.2002 z vlastního podnětu správní řízení vedené pod čj. S 95/02, ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“) s účastníkem řízení, jímž je Česká asociace úklidu a čištění, se sídlem BUSINESS CENTRUM ELTODO, budova A, Novodvorská 1010/14, Praha 4, PSČ 142 01, IČ 68403909 (dále též jen „CAC“). Možné porušení § 3 odst. 1 zákona Úřad spatřoval v přijetí Standardů úklidových služeb obsahujících ceny těchto služeb (cenové rozpětí). Podnětem k zahájení správního řízení byla informace, obsažená v článku nazvaném „Nedejte na nízké ceny“ uveřejněném ve 14. čísle časopisu Ekonom /4. – 10. 4. 2002/, o tom, že (cit.): „v České republice existují standardy úklidu, které vypracovala Česká asociace úklidu a čištění spolu s doporučenými minimálními a maximálními cenami. (Jsou k dispozici na webových

stránkách.)“, (viz str. 1 spisu). Dne 15.4.2002 provedl Úřad v sídle společnosti OLMAN spol. s r. o., v Brně, Jakuba Obrovského 1, PSČ 635 00, IČ 25578375, která je členem CAC, šetření zaměřené na standardy úklidových služeb zpracované CAC. Dne 16.4.2002 pak provedl Úřad šetření v sídle CAC v Praze, kde zajistil podkladové materiály, včetně zápisů ze zasedání představenstva CAC, zápisu z jednání 7. valné hromady CAC a Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím služeb (dále jen „Standardy“), viz str. 72 – 104 spisu.

Charakteristika účastníka řízení

Česká asociace úklidu a čištění je dobrovolným, zájmovým a nevládním sdružením fyzických a právnických osob, které se podílejí na úklidu a čištění, a to jak prováděním služeb, tak prodejem a výrobou techniky, pomůcek, chemikálií, prostředků a strojů i jejich součástí, rovněž tak vzděláváním a informatikou související s touto oblastí. CAC je občanským sdružením ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, registrovaným u Ministerstva vnitra ČR (dále jen „MV ČR“).

CAC má 45 členů (stav ke dni 27.3.2002). Stanovy CAC byly u MV ČR zaregistrovány 6.10.1998 (str. 117 spisu), změna Stanov pak 3.10.2001 (str. 4 a násl. spisu), poslední změna (týkající se členství v CAC, povinností členů a ustavení jiných odborných orgánů CAC – sekcí) zaregistrovaná MV ČR v březnu 2002.

Cíle CAC jsou upraveny v čl. 3. platného znění Stanov. CAC sdružuje fyzické a právnické osoby, aktivně působící v oboru úklidu a čištění a souvisejících oblastech činností, tedy především ty, které poskytují úklidové služby. Je však také otevřena všem, kteří se hodlají zasadit o zlepšení postavení úklidového oboru a jeho zkvalitnění, např. poradenstvím, vzděláváním a informatikou za účelem podpory a ochrany úklidového trhu ČR a poskytováním dostupných informací členům. Hájí společné i specifické zájmy svých členů, propaguje a podporuje jejich odborné vzdělávání a pomáhá jim v jejich odborném růstu. Pořádá odborné výstavy a semináře a působí k tomu, aby veškeré úklidové a čistící práce poskytované členy CAC byly prováděny s odbornou, garantovanou péčí v souladu s obecně platnými předpisy.

Členství v CAC (čl. 4. platného znění Stanov) je dobrovolné. Uchazeč o členství musí působit v oboru úklidu a čištění, popřípadě souvisejících oblastech činnosti alespoň po dobu 1 roku a písemným prohlášením na přihlášce se ztotožnit s cíli a programovým prohlášením CAC a zavázat se podporovat svou činností dosažení těchto cílů. Podáním přihlášky a zaplacením registračního poplatku se stává uchazeč registrovaným členem (který má jen omezená práva – nemůže hlasovat na valné hromadě, nemůže volit a být volen do orgánů CAC). Řádným členem se všemi právy a povinnostmi se stává až zaplacením ročních členských příspěvků (pokud však do konce kalendářního roku, v němž registrované členství vzniklo, se registrovaný člen nestane členem řádným, registrované členství zaniká). V článku 8. a 9. platného znění Stanov jsou upravena práva a povinnosti členů. Každý člen CAC je povinen prosazovat cíle CAC a podílet se na plnění schváleného plánu činnosti CAC, dále je povinen dodržovat Stanovy, rovněž je povinen řídit se vnitřními směrnicemi a dalšími závaznými dokumenty CAC. V případě neplnění členských povinností, nebo pokud člen CAC hrubým způsobem poruší principy a jméno a pověst CAC, může valná hromada CAC na návrh představenstva CAC rozhodnout o zrušení členství. Pro hrubé, nebo opětovné porušení Stanov CAC, nebo též vnitřních směrnic, resp. jiných závazných dokumentů CAC, může být člen z CAC vyloučen.

Výši členských příspěvků na příslušný rok schvaluje v rámci návrhu rozpočtu valná hromada. Zdroje majetku CAC (čl. 17 bod 3. Stanov) jsou zejména příspěvky a finanční úhrady členů, příjmy z činností souvisejících s naplňováním cílů CAC, dary třetích osob, sponzorské příspěvky, případné podíly státních příspěvků a dotací k zajištění rozvojových programů, na investice a zabezpečení činnosti CAC, příjmy z vlastní osvětové, školící a jiné podnikatelské činnosti. Celkové příjmy CAC za rok 2001 činily 792 527,66 Kč, z toho členské příspěvky činily 383 000,- Kč a registrační poplatky nových členů 45 500,- Kč. Na 7. valné hromadě CAC dne 28.2.2002 byl schválen systém výše členských příspěvků hrazených diferencovaně dle výnosů příslušného člena za uplynulé účetní období; registrační poplatek pro nové členy činí 3.000,- Kč a přidružený člen hradí poplatek 5 000,- Kč. Pozn. Úřad: přidruženým členem je subjekt, který sám neprovozuje čistící či související činnost, ale naopak ji nakupuje. Tato kategorie je dle sdělení CAC (str. 107 spisu) otevřená především zdravotnickým, školským a jiným zařízením, ministerstvům a podnikům, které chtějí být informovány o vývoji na trhu úklidových služeb.

Orgány CAC jsou uvedeny v čl. 11 Stanov. Nejvyšším orgánem je valná hromada, která je usnášeníschopná při přítomnosti nadpoloviční většiny řádných členů; k přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných (usnesení o zániku CAC musí schválit všichni její členové jednomyslně). V čl. 12 bod 3. Stanov jsou upraveny okruhy o nichž se rozhoduje dvoutřetinovou většinou přítomných (zrušení členství řádného člena, vstup CAC do jiných asociací a další). V čl. 13 Stanov je upravena působnost valné hromady CAC (schvalování zprávy o činnosti, o hospodaření CAC, výše příspěvků CAC, zaměření činnosti CAC na další období a ročních plánů činnosti, změna stanov, projednání všech otázek činnosti CAC o které požádalo představenstvo, kontrolní komise nebo některý člen, a další).

Dle čl. 13 bod 2. Stanov předkládá představenstvo valné hromadě ke schválení návrhy dalších řádů a předpisů, zejména statut a jednací řád představenstva, dtto pro kontrolní komisi, etický kodex člena asociace, organizační, pracovní, podpisový a pokladní řád CAC, pravidla pro používání textu „Člen České asociace úklidu a čištění“ a loga CAC na firemních materiálech členů, **případně další potřebné dokumenty**.

Statutárním orgánem CAC je 7 členné představenstvo, které řídí činnost CAC a koordinuje činnost jejích orgánů. Rozhoduje o všech záležitostech, pokud nejsou Stanovami či rozhodnutím vyhrazeny valné hromadě. Dalším orgánem je kontrolní komise (čl. 15 Stanov), v jejíž působnosti je m.j. sledování hospodaření CAC. Dále je to tajemník CAC a rozhodnutím valné hromady mohou být ustaveny i jiné orgány, rozhodnutím představenstva CAC pak mohou být ustaveny stále odborné komise a komise ad hoc.

Na internetové adrese CAC **www.cac-clean.cz** jsou uveřejňovány informace o CAC a její činnosti, např. seznam členů CAC, přehled a složení orgánů, stanovy, etický kodex, vzor „Zadávací dokumentace pro zadávání veřejných zakázek v oblasti úklidových prací“ apod. V oddílu „Co vás zajímá“ jsou uveřejněny **„Standardy úklidu“ a „Standardy s cenovým rozpětím“** (jako 2 dokumenty ve formátu PDF s návodem na jejich otevření/stažení).

Dokument označený „Standardy úklidu 1/2001“, je uveden jako - (cit.) *„první verze STANDARDU úklidu v naší zemi“* s tím, že (cit) – *„Budeme se snažit STANDARD aktualizovat, vylepšovat a hlavně rozšiřovat. Brzy bude také doplněn o doporučené cenové rozpětí. O cenu, kterou CAC jako jediná profesní organizace úklidového oboru doporučuje za daný - popsaný – standardní výkon.“* (Pozn. Úřad: jde o původní verzi obsahující přehled souborů služeb bez údajů o cenách).

U druhého zde uveřejněného dokumentu se stejným označením „Standardy úklidu 1/2001“ je uvedeno, že se jedná o - (cit.) *„druhou verzi STANDARDU úklidu. Nyní je doplněn o doporučené cenové rozpětí“*. (Pozn. Úřad: jde o soubory služeb úklidu a čištění

s doporučeným cenovým rozpětím za 1 m^2 úklidové plochy v závislosti na druhu uklízených prostor).

Zjištěné skutečnosti a důkazy

- **Tvorba a zveřejnění Standardů**

Podle sdělení účastníka řízení (viz protokol z jednání s účastníkem řízení, str. 532 spisu) připravovala CAC po několik let dokument, který měl popisovat obsah výkonu jednotlivých úklidových služeb a který měl upřesnit, v čem vlastně tyto služby spočívají. Na 6. valné hromadě CAC (rok 2001) byl tento dokument popisující obsah jednotlivých služeb úklidu a čištění schválen – pod názvem „Standardy úklidu 1/2001“ (pozn. Úřad: jde o souhrn služeb úklidu a čištění v první verzi bez uvedení rozpětí cen služeb - viz str. 11 a násl. spisu). Kontinuálně s přípravou popisu obsahu jednotlivých služeb probíhala v CAC diskuse o doporučených cenách těchto služeb. Proces tvorby doporučených cen byl shodný s procesem tvorby popisu obsahu výkonů jednotlivých úklidových služeb – jednotlivé vývojové verze Standardů zpracovávané představenstvem CAC byly rozesílány členům CAC e-mailem a poté na základě jejich připomínek k jednotlivým položkám upravovány (viz i svědecká výpověď p. Grézla, str. 520 spisu).

Konečný návrh doporučeného cenového rozpětí jednotlivých služeb připravilo představenstvo CAC koncem roku 2001. V Zápisu z řádného zasedání představenstva CAC číslo 30., konaného 4.12.2001 v Brně (str. 91 – 92 spisu), je v bodě 6. a-2) uvedeno: „Dokument o doporučených cenách jednotlivých výkonů v rámci standardizace úklidových prací (návrh) – převést do PDF, termín 15.12.2001“. V zápisu z řádného zasedání představenstva CAC číslo 31., konaného 29.1.2002 v Praze, je pak v bodě 6. a-2) konstatováno splnění tohoto úkolu (str. 90 spisu).

Na svém 32. zasedání dne 14.2.2002 odsouhlasilo představenstvo CAC podkladové materiály pro 7. valnou hromadu CAC (dále též „VH“, nebo „VH CAC“). V zápisu z tohoto jednání představenstva - bod 1. „Příprava průběhu 7. valné hromady“ (str. 86 spisu) je uvedeno – cit. „tyto odsouhlasené materiály zašle předseda tajemníkovi v elektronické podobě upravené do sad, které je možno zaslat členské základně. Tajemník zajistí postupné zaslání podkladů pro VH členů. Termín rozeslání členům e-mailem 18.-20.2.“.

Mezi podklady určenými k projednávání na 7. VH CAC je i návrh Standardů úklidu 1/2001 doplněných o cenová rozpětí služeb dle druhu uklízeného prostoru (přehled podkladů pro 7. VH CAC viz str. 81 a násl. spisu). Následně byly tyto materiály spolu se zápisem ze 32. zasedání představenstva CAC rozeslány členům CAC (formou e-mailu). Z vysvětlení, které poskytla Úřadu tajemnice CAC při šetření v sídle CAC dne 16.4.2002 vyplývá, že Standardy úklidu s cenovým rozpětím byly zaslány na e-mailové adresy všech členů, a to ve dnech 15.-18.2.2002 (viz str. 72 spisu, adresy členů viz str. 103 – 104 spisu).

Součástí dokumentů, které tvořily předmět jednání 7. VH CAC je i dokument nazvaný „Plán činnosti České asociace úklidu a čištění – CAC na rok 2002“. V části 7. Plánu činnosti, nazvané „Oblast standardizace úklidových procesů“ (viz str. 83 spisu) je uvedeno:

bod 1) „Schválit doporučující normu STANDARD 2/2002 – verzi s cenami v rozpětí“,

bod 2) „Schválený „cenový“ STANDARD zveřejnit na internetu, v časopisech a rozeslat jej na všechny důležité instituce a poradenské společnosti“,

bod 3) „Připravit další – širší verzi STANDARDU rozpracovanou do větších detailů současně s přiřazením rozpěťových – doporučených cen k jednotlivým výkonům.“

Dalším dokumentem určeným k projednání na 7. VH CAC je Zpráva představenstva o činnosti asociace od konání 6. valné hromady. V něm je mj. uvedeno (str. 85 spisu): „V současné době – po minulé valné hromadě máme v rukou STANDARD ÚKLIDU 1/2001, neboli popis minimálního rozsahu úklidových prací, včetně potřebných informačních vstupů pro jejich zpracování. Dnes vám předkládáme ke schválení druhou verzi – STANDARD ÚKLIDU 2/2002, tedy přiřazení „doporučených cen“ v rozpětí k jednotlivým položkám standardu. Jedná se o velmi důležitý krok na cestě k vyčištění složitých vztahů na našem úklidovém trhu. Je to splnění dalšího dílčího cíle naší asociace. Pokud bude tento materiál schválen, nebo upraven, bude opět vystaven na naše www stránky www.cac-clean.cz, aby sloužil především našim zákazníkům, vyhlašovatelům tenderů v orientaci.“

Zmíněné Standardy úklidu byly následně projednány a schváleny 7. řádnou valnou hromadou CAC konanou dne 28.2.2002 v Průhonicích. V bodě 9) zápisu z tohoto jednání nazvaném - „Projednání a schválení 2. verze Standardů úklidu s návrhem cenového rozpětí“ je uvedeno:

„Podklady pro tento bod jednání účastníci rovněž předem obdrželi, předseda představenstva krátce okomentoval cíle a postup prací na Standardech. Návrh usnesení č. 9.1 - Valná hromada schvaluje navrženou 2. verzi Standardů s návrhem cenového rozpětí.“ Usnesení bylo přijato, a to nadpoloviční většinou přítomných členů (viz str. 78 spisu).

Zápis z jednání 7. VH CAC byl rozeslán členům CAC e-mailem. Standardy úklidu doplněné o doporučené cenové rozpětí nebyly členům CAC znovu zasílány, protože byly valnou hromadou schváleny v nezměněné podobě, jak je navrhlo představenstvo CAC a v jaké je před jednáním VH také členové obdrželi (viz str. 72 spisu).

Počátkem měsíce května 2002 byly Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím zveřejněny na internetových stránkách CAC – v části „Co vás zajímá“ pod názvem „Standardy s cenovým rozpětím“ (viz i str. 533 spisu, Standardy vytištěné Úřadem z internetových stránek CAC dne 12.6.2002 viz str. 126 a násl. spisu). Podle sdělení účastníka řízení (str. 533 spisu) byly různé krácené verze Standardů či anotace s odkazem na webové stránky CAC uveřejněny v různých časopisech – např. Úklid, Podlahy, European Cleaning Journal.

- **Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím**

Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím, vytvářené představenstvem CAC a připomínkované v průběhu tvorby členy CAC, které byly následně schváleny 7. VH CAC 28.2.2002, se skládají ze dvou částí: – z úvodu (preambule) a vlastního seznamu služeb úklidu a čištění s doporučeným cenovým rozpětím za m^2 uklízené plochy dle jednotlivých druhů prostor, v nichž jsou služby prováděny.

Dokument je označen jako „Standardy úklidu 1/2001“. V úvodu se uvádí (cit.): „ Vážení kolegové, vážení zákazníci. Tento materiál je dílem členů CAC – České asociace úklidu a čištění s adresou BUSINESS ELTODO CENTRUM Novodvorská 1010/14 Praha 4. Cílem této normy je zavedení pravidel do vztahu objednatel – dodavatel. Při jejím vydání jsme byli vedeni snahou vytvořit základní, jednoduchý, srozumitelný přehled. Popis základních – standardních výkonů. **Tato norma je závazná pro členy CAC a všichni její členové ji postupně zavádějí do svých zakázek.**“ Ve 3. odstavci se uvádí: „Jedná se již o druhou verzi STANDARDU úklidu. **Nyní je doplněn o doporučené cenové rozpětí. O cenu, kterou CAC jako jediná profesionální organizace úklidového oboru doporučuje za daný – popsaný – standardní výkon.** Podrobte ji znovu kritickému pohledu a pište, či volejte nám své názory, či náměty. Budeme se snažit STANDARD znovu aktualizovat, vylepšovat a

hlavně rozšiřovat. Standard je doporučenou normou pro širokou veřejnost. Je volně k dispozici, ale autorská práva náleží CAC – České asociaci úklidu a čištění.“

V další části úvodu je obsaženo vysvětlení k vlastnímu hodnocení jednotlivých služeb (cit.): „Jedná se o popis činností – výkonů, které uklízeč – úklidový pracovník provádí – vykonává. Níže uvedené položky (s výjimkou položek označených * a psaných tučně) jsou započítány do ceny za 1 m^2 podlahové plochy. Pokud tedy úklidový výkon za 1 m^2 kanceláře je ohodnocen částkou například … Kč, je v této částce započítáno vše, co je uvedeno v tabulce. Pro výpočet plochy se vychází z pravidla –„od zdi ke zdi“. To v praxi znamená, že se počítá plocha příslušné prostory dle stavebních výkresů, či dle fyzické záměry (kalibrovaným měřidlem) od zdi či jiných pevných stavebních prvků. Na zastavěnost nábytkem (stoly, skříně, židle) či technikou (kopírky, servery) není brána zřetel.“ „Zásadně se výpočet ceny vztahuje výhradně k informaci o plošné výměře daného prostoru.“ „U položky doplňování náplní hygienických systémů se rozumí vlastní výkon při manipulaci s náplní (toaletním papírem, mýdlem…). Tato činnost je součástí standardního výkonu a je tedy započítána do ceny za 1 m^2 úklidu. Vlastní náplň (mýdlo, papírový ručník) je fakturována zvlášť dle skutečné spotřeby“. (Plné znění Standardů viz např. str. 97 a násl. spisu či str. 126 a násl. spisu).

Druhá část Standardů se skládá z 5 tabulek podle druhu uklízených prostor. V 1. tabulce jsou uvedeny kanceláře, zasedací místnosti, kina, kongresové sály, divadla, učebny, chodby a schodiště – cenové rozpětí činí 0,40 – 1,40,- Kč/m^2. 2. tabulka se týká úklidu kuchyněk – cenové rozpětí činí 0,85 – 1,70,-Kč/m^2. 3. tabulka se týká úklidu toalet – cenové rozpětí je 0,90 – 1,80,- Kč/m^2. 4. tabulka je pro úklid umýváren a koupelen cenové rozpětí je 0,85 – 1,70,-Kč/m^2 . 5. tabulka je pro úklid výtahů – cenové rozpětí je 0,40 – 0,70,- Kč/m^2 .

Pro tyto prostory jsou uvedeny jednotlivé úklidové výkony v členění dle četnosti provádění - denně, 1x týdně, 1x měsíčně, 1x za 3 měsíce, 1x za 6 měsíců (u výtahů končí četnost výkonů v rozsahu 1x měsíčně). Např. u prostor zahrnutých do 1. tabulky jsou uvedeny tyto činnosti prováděné denně: vyprázdnění nádob na odpadky a popelníků včetně doplnění mikrotenových sáčků do odpadkových nádob, přesun odpadu na určené místo, lokální stírání prachu z vodorovných ploch nábytku do výše 1,5 m, odstranění ohmatků a skvrn ze skel, zrcadel, dveří, vnějších ploch nábytku, lokální suché stírání popř. mokré vytírání každodenně frekventovaných úseků podlah, vysátí každodenně frekventovaných ploch koberců, odstraňování skvrn z koberců, urovnání židlí, sedaček; 1 x týdně je to vymývání popelníků, odpadkových nádob desinfekčním roztokem, stírání prachu z vodorovných ploch nábytku do výše 1,5 m, odstranění prachu z parapetu v interiéru budovy, odstranění prachu ze zařizovacích předmětů, mokré stírání prachu a nečistot z křížů kolečkových židlí, omytí a vyleštění celých ploch zrcadel, suché setření a vymopování tvrdých ploch, celkové vysátí ploch koberců včetně odstranění žvýkaček, dezinfekce rizikových ploch - kliky dveří a sluchátka telefonů. Další služby dle druhu uklízených prostor a četnosti viz str. 99 – 102, nebo též str. 128 – 131 spisu.

Některé výkony (prováděné jednou za několik měsíců) jsou pak vypsány tučně a označeny hvězdičkou (např. pro prostory zahrnuté do 1. tabulky se to táká části výkonů prováděných 1 x za 3 měsíce, a to: mezičištění koberců suchou pěnou, čištění kobercových čisticích zón, mokré čištění 1. a 2. stupně čisticích zón). Vysvětlivka pod tabulkou uvádí – že tyto výkony jsou fakturovány dle skutečné výměry a nespadají do měsíční fakturace.

CAC vypracovala též dokument s názvem „Zadávací dokumentace pro zadávání veřejných zakázek v oblasti úklidových prací“. Jde o doporučený návod pro zpracování zadávací dokumentace, která je součástí zadávání veřejných, ale i neveřejných zakázek v oblasti úklidových služeb (popis konstrukčních prvků budov, popis prostor pro stanovení

podlahové plochy apod. - viz str. 133 spisu). Tento dokument je též uveřejněn na internetových stránkách CAC.

Výpovědi svědků

Úřad v rámci správního řízení vyslechl 6 svědků – firem poskytujících služby úklidu a čištění, jež jsou členy CAC.

Jako svědek byl vyslechnut Ing. Roman Čajka, jednatel společnosti SIMACEK SERVICE INTERNATIONAL, spol. s r. o. Tato společnost ve svém předchozím písemném vyjádření (viz str. 408 a násl. spisu) uvedla, že poskytuje služby na celém území ČR prostřednictvím svých poboček v jednotlivých regionech a dále, že ceny jí poskytovaných úklidových služeb jsou tvořeny individuálně podle objektu, přání zadavatele apod. – a její ceny se tedy po schválení Standardů s cenovým rozpětím nezměnily. Z faktur předložených Úřadu za poskytované úklidové služby vyplývá, že ceny účtované touto společností po 28.2.2002 se pohybují v rámci cenového rozpětí uvedeného ve Standardech (viz str. 413, 415 spisu).

Svědek Ing. Čajka na úvod své výpovědi (viz str. 507 a násl. spisu) uvedl (cit.): „Jsem přesvědčen, že cílem vydání Standardů úklidu s cenovým rozpětím bylo umožnit zadavatelům zakázek orientovat se v oblasti úklidových prací – aby věděli, jaký okruh služeb a jaké činnosti mají po úklidových firmách požadovat. Ceny by se mohly u solidních firem pohybovat v rozmezí obsaženém v těchto Standardech, aby byl zákazník informován kde se vůbec ceny za tyto služby pohybují.“

Svědek dále uvedl, že na přípravě Standardů se zástupci jeho společnosti nepodíleli, on sám je obdržel spolu s ostatními podklady pro zasedání 7. VH CAC a to elektronickou poštou před jejím konáním. Jednání 7. VH CAC se zúčastnil. Zápis z tohoto jednání rovněž obdržel elektronickou poštou; podobně dostávají členové CAC zápisy z jednání představenstva CAC.

Na dotaz Úřadu, jaký mají Standardy význam pro jeho firmu a k čemu jí slouží, odpověděl (cit.): „Pro nás ani tak význam nemají, jako mají význam pro zadavatele, aby věděl, v jakých relacích se asi mohou ceny těchto služeb pohybovat“. K tomu Úřad poukázal, že budou-li se zadavatelé výběrových řízení na úklidové služby těmito Standardy řídit, budou tím současně i pro úklidové firmy dány hranice, v jakých se budou moci v nabídce úklidových služeb pohybovat. Svědek k tomu vysvětlil – cit. „pokud se např. ve výběrovém řízení bude u zadavatele ucházet 8 firem a jejich nabídka podmínek pro poskytnutí služeb bude široká, např. některé firmy výrazně „ulítnou“ a jejich podmínky budou výrazně odlišné (např. příliš vysoké ceny), je jasné, že zadavatel po těchto firmách nesáhne a vybere toho, kdo nabídne podmínky nejvýhodnější. Aby to zákazníka varovalo, že něco nemusí být na takové nabídce v pořádku, že taková cena může být dramaticky mimo, pak tyto Standardy vlastně plní účel informace pro zákazníka.“ K dotazu Úřadu, zda by si zákazník sám mohl z předložených nabídek poskytovatelů najít pro něj optimální hranici rozpětí cen úklidových služeb (odlišit extrémněji vyšší či výrazně nižší cenovou nabídku) a zda k tomu potřebuje tyto Standardy, svědek uvedl: „Jsem přesvědčen že může odlišit, ale v praxi to nefunguje, proto Standardy vznikly“. Nabídkové ceny úklidových firem se nepohybují v nějakých relacích průměr +- 10%, nýbrž jsou mezi nimi značné rozdíly (až 40%). Často je velmi nízká cena cenou nereálnou, kdy např. uchazeč o zakázku si ani neumí sám spočítat, jaké náklady to pro něj bude představovat. Je to neseriózní dodavatel a takoví poškozují pověst úklidových firem. Stává se, že zákazník takovou firmu vypoví a pak už nechce s žádnou úklidovou firmou nic mít; jeho špatná zkušenost pak přispívá k negativnímu hodnocení všech úklidových firem.

Dále Úřad svědkovi předložil text Standardů úklidu s cenovým rozpětím a požádal jej, aby se vyjádřil k větě obsažené v textu těchto Standardů - cit: „Tato norma je závazná pro členy CAC a všichni její členové ji postupně zavádějí do svých zakázek.“ Svědek uvedl, že si ani

nevšiml, že je tato věta ve Standardech obsažena. Jeho společnost používá obdobné standardy již 11 let. Dále uvedl, že „v ČR nebyla za minulé éry moderní metodika – některé firmy neměly vůbec možnost dostat se k moderním standardům úklidových služeb – vydání Standardů sledovalo cíl jednak informovat zákazníky o obsahu služeb a jednak pomoci některým firmám a ujednotit ráz poskytovaných služeb v rámci ČR. A podle mého názoru právě proto se mohla ve Standardech objevit slova „závazná pro členy CAC“ – aby tyto společnosti používaly shodnou metodiku při poskytování svých služeb“. Dále uvedl, že na cenotvorbu jejich společnosti neměly Standardy vliv.

Dále byl vyslechnut svědek Ing. Ivo Chlumský, jednatel a spolumajitel společnosti IP-TRADING, s.r.o. Tato společnost ve svém předchozím písemném vyjádření uvedla, že působí v Brně a v některých dalších městech – prostřednictvím vedoucích pracovních skupin. Společnost nepoužívá ceník svých služeb (viz str. 304 a násl. spisu).

K důvodu a účelu vydání Standardů svědek uvedl: „Podle mého názoru slouží jako informační materiál jak pro členy CAC, tak pro veřejnost – např. pro zadavatele, pokud se nějaký subjekt rozhodne pro zajištění úklidu svého objektu (dodavatelsky), může si udělat představu o rozsahu těchto služeb právě díly informacím uvedeným ve Standardech“. K dotazu Úřadu, z jakého důvodu obsahují Standardy také cenová rozpětí u jednotlivých druhů služeb a k čemu mají sloužit, svědek uvedl: „Opět pouze pro představu, co by taková služba mohla (ale nemusí) stát. Zákazník, který si chce nějaké druhy služeb objednat, se může podívat, kolik by pro něj takové služby mohly stát a je to pro něj čistě orientační údaj. Standardy dávají zákazníkovi informativní představu, jak se v závislosti na charakteristice konkrétních služeb může vyvíjet jejich cena“. Potvrdil dále, že členům CAC byla dána možnost vyjádřit se k návrhu Standardů, jejich společnost se k nim však nevyjadřovala. K dotazu Úřadu, jaký význam mají Standardy pro jeho firmu, uvedl, že si mohou porovnat, zda mohou např. svoji činnost rozšířit o některé prvky ve službách, které dosud neposkytovali. K dotazu Úřadu, k jakému výsledku dospěli po porovnání cen jejich služeb s cenovým rozpětím uvedeným ve Standardech svědek uvedl, že vždy tvoří cenu podle potřeb konkrétního zákazníka a pokud jde o ceny, ty si se Standardy neporovnávali (protokol viz str. 511 – 514 spisu).

Dále byl vyslechnut svědek Ing. Libor Měšťan, jednatel společnosti Clarima s.r.o. Společnost Clarima s.r.o. ve svém předchozím písemném vyjádření uvedla, že své služby poskytuje především v Brně a Jihomoravském kraji. Ceny za své služby stanoví na základě vlastního harmonogramu úklidových služeb (viz str. 229 a násl. spisu).

Svědek je členem představenstva CAC. K důvodu a účelu vydání Standardů uvedl, že dle jeho názoru slouží pro zkvalitnění úrovně poskytovaných služeb a aby i zákazník si byl vědom, které oblasti musí zvýraznit při zadávání svých zakázek (např. požaduje-li umytí oken, aby bylo jasné, že to zahrnuje např. i umytí rámů, umytí oken ze všech stran apod.). K dotazu Úřadu, z jakého důvodu obsahují Standardy doporučená cenová rozpětí služeb, k čemu mají sloužit, uvedl (cit.): „Protože nároky na úklid jednotlivých prostor jsou různé (srovnejme např. kancelář a toaletu) a pouze podle rozměru uklízené plochy by se tyto nároky nedaly určit, byla do Standardů doplněna doporučená cenová rozpětí. Cenové rozpětí doporučené ve Standardech slouží zákazníkovi k tomu, aby byl schopen si představit, v jakých cenových relacích by se zhruba služby daného typu měly pohybovat – aby za své peníze mohl vyžadovat adekvátní služby.“ Dále sdělil, že se spolupodílel na tvorbě Standardů, a to tak, že zpětně vypočítal cenu za 1 m^2 služeb poskytovaných jejich společností - jako příklad vzal vybraný vzorek zakázek jejich společnosti a porovnal s doporučeným cenovým rozpětím CAC navrženým při tvorbě Standardů (viz str. 516 spisu). 32. zasedání představenstva CAC se účastnil. K dotazu Úřadu, jaký význam mají Standardy konkrétně pro

jejich firmu a k čemu jim mají sloužit, uvedl - cit.: „Že poskytujeme úklidové služby v rámci jakéhosi průměru, který je stanoven CAC.“

Dále Úřad předložil svědkovi text Standardů úklidu s cenovým rozpětím a požádal jej, aby se vyjádřil k větě obsažené v textu těchto standardů (cit.): „Tato norma je závazná pro členy CAC a všichni její členové ji postupně zavádějí do svých zakázek“ a dále též uvedl, zda se jeho společnost touto normou řídí, zda zavedla či v budoucnu hodlá tyto Standardy s cenovým rozpětím zavést do svých zakázek. Svědek odpověděl: „Tyto Standardy byly tvořeny mj. podle praxe naší společnosti. Naše zakázky již delší dobu těmto Standardům odpovídají.“ V závěru doplnil, že „celá problematika působení CAC na úklidovém trhu má za účel kultivovat úklidový trh“.

Jako další svědek byl vyslechnut Jan Grézl, spolumajitel společnosti Jan Grézl – HARYSERVIS II. Ve svém předchozím písemném vyjádření tato společnost uvedla, že své služby nabízí na území celé ČR. Firma má zpracovaný ceník služeb s orientačním cenovým rozpětím platným od 1.1.2000 – cena za úklid administrativních prostor spadá do cenového rozpětí stanoveného Standardy pro kancelářské prostory.

Svědek je místopředsedou představenstva CAC. Uvedl, že CAC přikročila ke zpracování a vydání Standardů z důvodu, že existence podobných standardů je běžná na západ od našich hranic, takové standardy jsou v souladu s normami EU a svým způsobem nám sloužily jako vzor. „Standardy jsou jakousi nápovědou, doporučeným vzorem pro zadavatele, co mohou služby úklidu a čištění obsahovat. Účelem Standardů je alespoň přibližně sjednotit kritéria kvality a obsah služeb nabízených úklidovými firmami.“

K dotazu Úřadu, z jakého důvodu obsahují Standardy i cenová rozpětí a k čemu mají sloužit, uvedl (cit.): „Jde o informaci pro zadavatele, v jakém cenovém rozmezí se pohybují skutečné náklady (na základě analýzy trhu provedené CAC ve spolupráci s ČSÚ) na poskytování služeb popsaných ve Standardech.“ Dále uvedl, že se podílel na tvorbě Standardů s cenovým rozpětím, i když úkol připravit návrh možných cenových rozpětí jednotlivých služeb měl jiný člen představenstva (předseda p. Novotný). Všichni členové představenstva při jednání o návrhu Standardů ale vyjadřovali své připomínky – doporučené cenové rozpětí je výsledkem analýzy cen na trhu dle informací poskytnutých všemi členy CAC (celý proces trval několik let). Sám za svou firmu je schopen dosahovat vyšších cen, ale s průměrem obsaženým ve výsledném návrhu Standardů připraveném představenstvem pro VH souhlasil, jelikož ho nijak nezavazoval a neomezoval. K textu týkajícímu se závaznosti Standardů pro členy (viz výše) uvedl: „Formulace o závaznosti je nešťastná (zavádějící), týká se obsahu služeb, těžko může být i cenové rozpětí závazné. Formulace o závaznosti by měla být vztažena pouze k obsahu služeb. Naše společnost se tímto doporučeným cenovým rozpětím neřídí“.

Dále byl vyslechnut svědek pan Václav Veverka, člen představenstva společnosti Svačina a Jirout Česká republika a.s. Tato společnost ve svém předchozím písemném vyjádření uvedla, že poskytuje úklidové služby na území téměř celé ČR. Dále uvedla, že nemá pevně stanovený ceník a ceny úklidových služeb se tvoří individuálně. Z faktury a části smlouvy o provádění úklidových služeb předložené Úřadu (viz str. 402 a 403 spisu) vyplývá, že cena účtovaná odběrateli služeb touto společností dne 30.4.2002 je v rámci rozpětí stanoveného Standardy pro kancelářské prostory.

Svědek uvedl, že jedním z cílů CAC bylo vymezit činnosti poskytované úklidovými firmami tak, aby zákazník věděl, co by tyto služby měly obsahovat. To byl důvod vytváření tzv. Standardů úklidu (např. aby standardní součásti služeb nebyly prováděny jako více práce, ale byly transparentně zahrnuty mezi standardní obsah úklidových služeb. CAC čerpala

zkušenosti z podobných zahraničních asociací (především z Německa), které již řadu let mají podobné standardy obsahu úklidových služeb zpracovány a při své činnosti je používají.

Na dotaz Úřadu, z jakého důvodu obsahují Standardy cenová rozpětí jednotlivých služeb a k čemu mají tato rozpětí sloužit, svědek uvedl, že zástupce jejich společnosti měl možnost připomínkovat Standardy a dávat návrhy. Obsah úklidových služeb poskytovaných jejich společností byl totožný s obsahem úklidových služeb vymezených Standardy, proto se s obsahem Standardů de facto ztotožnili. „V současné době je konkurence na trhu úklidových služeb až na hranici „cenové války“ – ceny, za něž některé firmy nabízejí své úklidové služby, jsou často pod ekonomicky únosnou hranicí (podnákladové), nebo jsou později účtovány jako vícepráce, čímž se výsledná cena pro zákazníka zvýší oproti původně nabízené. Tato situace v oblasti cen vedla i k té snaze nějakým způsobem upravit rozpětí.“ Dále uvedl, že dle jeho názoru stačilo vymezit doporučenou přibližnou spodní hranici cen, jako informaci pro zákazníka, že cena nabízená pod touto hranicí „je asi podezřelá – dumpingová“ – v tomto smyslu měli i připomínky k navrhovanému cenovému rozpětí v průběhu jeho doplňování do Standardů CAC (viz str. 524 spisu). Přínos Standardů pro jejich společnost spatřuje m.j. také v tom, jaké úkony se dělají a v jaké četnosti; je z nich patrné, jaké služby jsou již nadstandardní a které pak mohou být provedeny jako vícepráce.

Na dotaz Úřadu, k čemu dospěli po porovnání svých cen s cenovým rozpětím uvedeným ve Standardech, odpověděl, že obsah úklidových služeb poskytovaných jejich společností se shoduje s popisem služeb ve Standardech a totéž se týká jejich cen – cit.: „ceny, za něž naše společnost poskytuje úklidové služby se pohybují v rámci cenového rozpětí uvedeného ve Standardech CAC.“ K větě týkající se závaznosti Standardů pro členy CAC uvedl, že podle jeho názoru je tato formulace možná nešťastná. Nedomnívá se, že sankcí za nedodržení Standardů by mohlo být např. vyloučení z CAC a že by stanovy CAC takovou sankci umožňovaly. Závaznost cenového rozpětí uvedeného ve Standardech pro členy CAC chápe spíš z etického hlediska – snaží se být seriózní firmou a zákazníkovi do smlouvy podrobně vypsat, co nabídková cena zahrnuje (jaké náklady) – „právě kvůli serióznosti ceny v etickém smyslu chápu závaznost cenového rozpětí Standardů CAC. Aby se předešlo např. neetickému požadování dalších plateb od zákazníka – jako vícepráce apod.“.

Dále byl jako svědek vyslechnut pan Jan Rybín, jednatel společnosti Úklid a služby, s.r.o. Tato společnost ve svém předchozím písemném vyjádření uvedla, že poskytuje své služby převážně v regionu Praha. Z orientačního ceníku platného od 1.1.2002 zaslaného Úřadu (viz str. 456 spisu) vyplývá, že cena za běžný úklid 1 m^2 plochy spadá do rozpětí uvedeného ve Standardech pro kancelářské prostory.

Svědek je předsedou revizní komise CAC. Uvedl, že od prvopočátku činnosti CAC bylo cílem přijmout nějakou normu ne pro sebe, ale spíš pro zadavatele, aby byli schopni si představit obsah (rozsah) jednotlivých úklidových služeb – např. aby se předešlo považování některých přirozených součástí úklidových služeb za nadstandardní apod. Na dotaz Úřadu, z jakého důvodu Standardy obsahují i cenová rozpětí u jednotlivých druhů služeb, uvedl, že „jde vlastně o průměr nejvyšších a nejnižších cen dosahovaných členy CAC, důležité je, že je dána jakási spodní hranice (oprávněné náklady společnosti), aby se předešlo např. tomu, že zákazníkovi jsou nakonec některé činnosti účtovány jako vícepráce, popř. nejsou prováděny vůbec apod. – aby neseriózní úklidové firmy unesly příliš nízkou cenu“ (viz str. 528 spisu).

Na dotaz Úřadu, zda se podíleli zástupci jejich společnosti na tvorbě Standardů, uvedl (cit): „Ano, dávali jsme připomínky již v době přípravy Standardů doplněných o cenové rozpětí v rámci představenstva CAC. A to tak, že jsme představenstvu zaslali naše modelové standardy úklidových služeb pro naše zákazníky – výsledný návrh Standardů připravený představenstvem CAC pro schválení 7. VH se již nelišil od těchto našich modelových standardů. Rovněž cenové rozpětí, v němž poskytujeme úklidové služby našim zákazníkům,

se vejde do cenového rozpětí Standardů úklidu CAC – i když toto je širší než naše.“ Proto nedošlo u jejich společnosti po přijetí Standardů k žádným změnám cen za služby úklidu.

Na dotaz Úřadu v čem spatřuje přínos Standardů pro jejich společnost uvedl – „vzhledem k tomu, že naše společnost, jak je již výše uvedeno, měla již dříve podobné standardy jí poskytovaných úklidových služeb, slouží nám tyto Standardy spíš navenek – při výběrových řízeních se můžeme s našimi konkurenty potkávat za rovných podmínek.“ Deklarovanou závaznost Standardů pro členy CAC rovněž považuje za nešťastnou, uvedl, že pochází z původní verze Standardů, které obsahovaly pouze rozsah úklidových služeb. Tato průvodní strana se nezměnila. Závaznost spatřuje spíš v dodržení obsahu (rozsahu) úklidových služeb, který by měl všeobecně Standardům odpovídat (trvá-li zákazník na menším rozsahu služeb, odrazí se to v konkrétní dohodě mezi ním a úklidovou firmou).

Všichni svědkové potvrdili, že e-mailem (někteří i fyzicky jako členové příslušného orgánu CAC) dostali zápis z 32. jednání představenstva CAC ze 14.2.2002 s podkladovými materiály pro jednání 7. VH CAC – včetně Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím. Dostali obdobně též zápis ze 7. VH CAC. Svědkové měli též povědomost o zveřejnění Standardů na internetových stránkách CAC.

Hodnocení výpovědí svědků

Z výpovědí svědků bylo především potvrzeno, že členové CAC obdrželi spolu se zápisem z 32. představenstva CAC Standardy s doporučeným cenovým rozpětím úklidových služeb, jakož i zápis z jednání 7. řádné VH CAC, konané dne 28.2.2002, na které byly Standardy schváleny členskou základnou. (Rovněž měli svědkové povědomost o tom, že jsou Standardy uveřejněny na internetových stránkách CAC).

Dále svědkové potvrdili, že v průběhu zpracování Standardů představenstvo CAC diskutovalo jak specifikaci rozsahu služeb, tak i ceny služeb s členskou základnou a doplňovalo Standardy dle připomínek svých členů (představenstvo CAC usilovalo o zmapování nákladů svých členů na úklidové služby, jakož i cen těchto služeb tak, aby doporučené rozpětí cen služeb přiblížilo potřebám členské základny). Zadavatelé (i ostatní soutěžitelé stojící mimo CAC) byli o Standardech informováni na internetových stránkách CAC. Standardy byly vypracovány jak pro zákazníky úklidových firem (hledající dodavatele služeb úklidu a čištění), tak i pro členy CAC – aby bylo vymezeno cenové rozpětí, v nichž se mají nabídky členů (ucházejících se ve výběrových řízeních o zakázky) pohybovat. Smyslem bylo vytvořit pro výpočet ceny služeb dle jednotlivých druhů uklízených prostor cenová rozpětí, vymezená minimální a maximální cenou za 1 m^2 plochy, kterou by jako „oprávněný cenový požadavek“ členové CAC uplatňovali ve svých nabídkách a zadavatelé výběrových řízení s ním také takto počítali. Rovněž zde byl zájem sjednotit rozsah služeb, aby bylo zřejmé, které výkony budou zahrnovány do ceny za m^2 uklízené plochy a které budou účtovány jako vícepráce (úkony nad běžný standard).

K důvodům vypracování Standardů, uváděným svědky vesměs jako snaha po zkvalitnění služeb, po zlepšení jejich obsahového vymezení, potřeba podrobného definování jednotlivých úkonů (aby zákazníci věděli, co má úklid určitých prostor standardně zahrnovat), Úřad konstatuje, že tohoto cíle lze dosáhnout vytvořením přehledu jednotlivých výkonů/služeb, vztahujících se k úklidu a čištění konkrétních druhů prostor dle četnosti jejich provádění (jako minimálního profesního standardu), aniž by bylo nutno doplňovat ceny či stanovit doporučená rozpětí cen těchto výkonů. Rovněž není pravděpodobné, že by si členové porovnali dle Standardů pouze rozsahy jimi prováděných služeb, aniž by si současně porovnali ceny svých služeb. Členové nepřipomínkovali Standardy jen pokud jde o rozsah služeb, nýbrž podíleli se i na tvorbě cenového rozpětí (např. viz např. výpověď jednoho svědka, který jako člen

představenstva využil vzorek cen služeb jejich společnosti při přípravě Standardů - viz str. 517 spisu). Další svědkové potvrdili, že jimi uplatňované ceny nevybočují, příp. se pohybují v rámci doporučeného rozpětí cen ve Standardech - str. 525, 528 a 529 spisu). Výpovědi svědků dokládají, že členové CAC měli povědomí, v jakých relacích se nacházejí jejich ceny služeb ve vztahu k doporučenému cenovému rozpětí dle Standardů (a to i přesto, že někteří svědkové na přímou otázku ohledně cenové úrovně jejich služeb odpovídali vyhýbavě).

Závaznost Standardů svědkové vnímají různě. Někteří je považují za informativní, někteří tuto závaznost spatřují v úrovni dodržování obsahu či rozsahu uvedených služeb, jeden svědek uvedl, že slouží k tomu, „aby společnosti používaly shodnou metodiku při poskytování služeb“. Jeden svědek uvedl, že kvůli serióznosti ceny v etickém smyslu chápe závaznost cenového rozpětí Standardů CAC, aby se předešlo neetickému požadování dalších plateb za vícepráce od zákazníka. Z uvedených zjištění lze konstatovat, že členové CAC nevnímají plnění Standardů jako svou členskou povinnost, je však dán určitý společný zájem všech členů na jejich dodržování.

Jednání s účastníkem řízení

Dne 14.6.2002 se uskutečnilo jednání s účastníkem řízení (protokol viz str. 531 až 536 spisu), kterého se zúčastnil předseda představenstva CAC Pavel Novotný. K dotazu Úřadu, z jakého důvodu přikročila CAC ke zpracování a vydání Standardů úklidu, uvedl, že od počátku 90. let cítili absolutní absenci jakýchkoliv pravidel hry úklidového oboru. Standardy jsou jednou částí z potřebných pravidel hry. Na začátku byla potřeba vydat dokument, který bude popisovat výkon úklidového pracovníka (název „Standardy úklidu“ vznikl až později) – byl to jakýsi hnací motor pro samotný vznik CAC. Definitivní podoba první verze Standardů byla schválena až na 6. VH CAC. Diskuse o tom, přiřadit nějaké vodítko pro možné porovnání cen, probíhala kontinuálně s diskusí o obsahu výkonu jednotlivých služeb; ceny bylo možné přiřadit poté, co byly jednotlivé výkony ve Standardech popsány. Důvodem zveřejnění Standardů s cenami bylo informovat širokou veřejnost o tom, co má za své peníze požadovat a co by tyto úklidové služby měly stát. Přitom intenzívní potřeba přiřazení cen služeb v nějaké podobě byla silnější při založení CAC. V té době totiž trh nebyl zdaleka tak přeplněný (obzvláště mimo velká města); některé firmy si účtovaly nehorázně vysoké ceny za své úklidové služby („zlatokopové“). Proto se domnívá, že je stále potřeba **zveřejňovat dolní i horní hranici doporučeného cenového rozpětí**, jak je obsaženo ve Standardech úklidu po 7. VH CAC. Tzv. zlatokopové totiž poškozují pověst seriózních firem ve jménu krátkodobého vysokého výdělku. Uvedl, že je otázkou času, kdy ČR bude na úrovni Francie či severských států – kde úklid probíhá ve vysokém procentu prostřednictvím úklidových firem a tím dojde k samovolnému regulování cen na trhu a eliminaci výstřelků. „Standardy s cenovým rozpětím jsou jakýmsi dočasným řešením, jak otevřít zákazníkům oči“.

Dále uvedl, že jednotlivé vývojové verze Standardů byly rozesílány e-mailem členům CAC a poté na základě jejich připomínek k jednotlivým položkám upravovány. K dotazu Úřadu, zda se domnívá, že standardní obsah jednotlivých úklidových služeb poskytovaných členy CAC, již odpovídá popisu ve Standardech uvedl, že to není schopen zjistit; „právě proto, aby byl takový stav navozen, obsahují Standardy ve své preambuli větu o závaznosti této normy pro členy CAC a jejím postupném zavádění do zakázek členů CAC. Členové CAC by měli být ukázkou toho, jak má profesionální úklid probíhat“. Dále uvedl, že CAC připravuje další verzi Standardů, jednak doplnění obsahu stávajících služeb, jednak i vytvoření standardů pro jiné typy úklidů (úklid v nemocničních prostorách, potravinářství, v průmyslových objektech), cit.: „stejným způsobem, jako jsme vypracovali doporučené cenové rozpětí pro stávající Standardy, bychom rádi pokračovali i u výše zmíněných dalších typů úklidu“. Dále uvedl, že Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím byly

zveřejněny, především na internetových stránkách CAC – zhruba od počátku května 2002, a zkrácené verze či anotace s odkazem na tyto stránky vyšly i v různých časopisech (viz výše); každému, kdo o Standardy CAC požádá, jsou tyto zaslány – a to i poštou, pokud nemá elektronické připojení.

K závaznosti Standardů pro členy CAC a jejich zavádění do zakázek.členů (uvedené v preambuli) uvedl, cit.: „tato věta vytržená z kontextu dokumentu je zavádějící. Věta předcházející a věta následující logicky vypovídají o vztahu uvedené věty k popisu výkonů. Je chybou, že při přípravě druhé verze Standardů jsme přehlédli skutečnost, že tuto větu lze zneužít a vztáhnout ji i k doporučenému cenovému rozpětí“. Účastník řízení dále uvedl, že se domnívá, že Úřad přeceňuje váhu vydaných Standardů s cenovým rozpětím a jejich vliv na požadavky zadavatelů stran výše ceny nabízených služeb. Uvedl, že vliv Standardů s cenovým rozpětím by se měl projevit především v eliminaci cenových výstřelků – nekalého podnikání některých úklidových firem.

Jako přílohu protokolu o jednání připojil své písemné vyjádření k řízení u Úřadu – nadepsané jako „ Podklady – argumentace“ (viz str. 535 – 536 spisu). V tomto dokumentu účastník řízení mj. uvádí, že CAC v podstatě vznikla z potřeby řešit přípravu neexistujících „pravidel hry“. Jedním ze základních cílů vzniklé CAC bylo vytvořit Standardy a přiřadit k nim ceny. Protože se schválenou cca pátou verzí Standardů (bez cen) určitá, byť malá část členů CAC nesouhlasila, byla do nich zapracována věta o povinnosti členů tyto výkony dodržovat; jelikož se jedná o „bolestivý proces zavádění změn do zaběhaného mechanismu“, vznikl onen dovětek o postupném zavádění do svých zakázek. Bohužel ve **druhé verzi** Standardů s cenovým rozpětím unikla důležitost a i zneužitelnost této věty. Uvádí, že tato věta nemá s aplikací cen nic společného. Ceny jsou určeny „pro orientaci našich klientů“.

Hodnocení vyjádření účastníka řízení

K vyjádření účastníka řízení týkajícímu se závaznosti Standardů s cenovým rozpětím pro členy CAC Úřad odkazuje na text druhého odstavce úvodu (preambule) Standardů, cit.: „Cílem této normy je zavedení pravidel do vztahu objednatel – dodavatel. Při jejím vydání jsme byli vedeni snahou vytvořit základní, jednoduchý, srozumitelný přehled. Popis základních – standardních výkonů. **Tato norma je závazná pro členy CAC a všichni její členové ji postupně zavádějí do svých zakázek.** Neklade si za cíl násilím vnucovat objednateli – zadavateli svazující pravidla.“ Z kontextu – „věty předcházející a věty navazující“ nevyplývá, že by se závaznost vztahovala pouze k obsahu úklidových služeb (a nikoli k jejich cenám).

Současně však je třeba uvést, že rozhodnutí sdružení soutěžitelů, nemusí být nutně závazné pro členy sdružení, aby mělo protisoutěžní charakter. Pro jeho protiprávnost z hlediska zákona je rozhodné, ovlivňuje-li, případně je způsobilé ovlivnit chování členů sdružení, v důsledku čehož má nebo může mít dopad na hospodářskou soutěž (podrobněji viz další část rozhodnutí).

Dále Úřad konstatuje, že účastník řízení nepopírá, že jedním z cílů působení CAC bylo vydat Standardy s cenovým rozpětím (vymezeným minimální a maximální fin. částkou za 1 m^2 uklízené plochy), jako potřebná „pravidla hry“ pro obě strany, byť zdůrazňuje, že šlo zejména o normu pro zadavatele zakázek, jako odběratele těchto služeb. K tomu Úřad uvádí, že pokud by nebyl zájem na dodržování Standardů s cenami členy CAC, pozbyly by takové Standardy význam právě pro zadavatele zakázek (jimž jsou údajně především určeny). K porovnání výhodnosti nabídek služeb jednotlivých soutěžitelů by zadavateli postačilo standardizování minimálního obsahu jednotlivých úklidových služeb a jejich zavedení do praxe. Zadavatel nepotřebuje k výběru dodavatele úklidových služeb jakákoliv obecně platná

cenová pásma, aby eliminoval „neseriozního dodavatele“; může např. požadovat i reference od zákazníků dodavatele apod. Také by pozbylo smyslu schvalování takového dokumentu s cenami valnou hromadou členů sdružení (jako nejvyšším orgánem CAC). Plně by postačovalo schválení dodržování základního minimálního rozsahu standardu jednotlivých úklidových služeb, platného pro úklid konkrétních prostor.

Na rozdíl od svědků, kteří uváděli potřebu Standardů k eliminaci nízkých, „neseriózních cen úklidových služeb nabízených konkurenty, účastník řízení tuto potřebu vyjadřoval spíše ve vztahu k nepřiměřeně vysokým cenám konkurence.

Závěr

Úřad konstatuje, že CAC cíleně vypracovala a vydala pro své členy Standardy úklidu s **doporučeným cenovým rozpětím** stanoveným pro výpočet ceny jednotlivých služeb. Tyto deklarovala v úvodu jako pro členy závazné s tím, že členové CAC je postupně zavádějí do praxe. Adresně Standardy rozeslala všem členům CAC a valnou hromadou členů schválila jejich znění (včetně textu úvodu). Z výpovědí svědků vyplynulo, že jsou se Standardy v podstatě ztotožněni.

Pro širokou veřejnost (i odběratele služeb) je CAC uveřejnila na internetových stránkách CAC.

Sám účastník řízení pak přiznává, že došlo ke změně kvality soutěžního prostředí, neboť v současné době na trhu uvedených služeb působí mnohem větší počet soutěžitelů, nežli tomu bylo v období vzniku CAC. Svědkové - členové CAC, pak Standardy chápou jako potřebné proti konkurenci firem nabízejících úklidové služby za velmi nízké ceny, a též k ujednocení, co může být účtováno jako práce navíc, mimo standardní služby zahrnuté do ceny za 1 m^2 uklízené plochy.

Vymezení relevantního trhu

Za relevantní trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou zboží nebo služeb, které jsou schopny uspokojit určitou konkrétní potřebu spotřebitele. Výrobkový relevantní trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a způsobu použití za shodné nebo zaměnitelné.

- věcné vymezení relevantního trhu

Členové CAC nabízejí služby úklidu a čištění prostor nejrůznějšího druhu (kanceláří, hal, učeben, sálů, chodeb, schodišť, prostranství budov, hygienických zařízení atd.), nacházejících se v institucích, zařízeních, podnicích, školách apod. Jde o služby prováděné s vysokým podílem fyzické práce i při využití nejrůznějších přístrojů a pomůcek. Z hlediska poptávky nelze uvažovat o zastupitelnosti služeb úklidu a čištění prostor jiným druhem služeb. Součástí těchto služeb však nejsou některé specializované služby čištění (např. chemické čištění oděvů, průmyslové čištění výrobně technických zařízení aj.) Standardy úklidu obsahují popis jednotlivých (standardních) výkonů/služeb, vztahujících se k úklidu a čištění konkrétně definovaných druhů prostor (převážně administrativního charakteru). Na základě uvedených skutečností vymezil Úřad trh, který je relevantní danému případu, z hlediska věcného jako trh **služeb úklidu a čištění**.

- vymezení relevantního trhu z hlediska geografického

Relevantní trh z hlediska geografického zahrnuje území, na kterém se realizuje vztah nabídky a poptávky po zboží nebo službách za dostatečně homogenních podmínek, jimiž se odlišuje od ostatních území, na kterých nabídka a poptávka probíhá za podmínek zřetelně odlišných. Řada úklidových firem působí a také se uchází o zakázky na celostátním trhu. Obdobně to platí také pro členy CAC. Nebylo dále zjištěno, že by v podmínkách pro poskytování uvedených služeb existovaly na některé části území republiky zásadní odlišnosti.

Z hlediska geografického je relevantním trhem celé území České republiky, neboť poskytování služeb úklidu a čištění probíhá na celém tomto území za homogenních podmínek.

- vymezení relevantního trhu z hlediska časového

Vymezení trhu z hlediska časového vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

V daném případě se jedná o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami služeb úklidu a čištění po celý kalendářní rok. Z uvedeného důvodu byl relevantní trh z hlediska časového vymezen jako trh trvalý.

Podíl CAC – resp. členů CAC (poskytujících služby úklidu a čištění**) na relevantním trhu**

Pro posouzení postavení členů CAC poskytujících služby úklidu a čištění na relevantním trhu vycházel Úřad z údajů poskytnutých členy CAC a Českým statistickým úřadem (dále jen „ČSÚ“) za rok 2001. Z celkového počtu členů CAC poskytuje služby úklidu a čištění cca 29 subjektů (viz str. 103-104 spisu).

ČSÚ evidoval v roce 2001 celkem 19 082 subjektů poskytujících služby úklidu a čištění budov a zařízení. Jde o podnikatele fyzické i právnické osoby. Z tohoto počtu je 12 144 subjektů bez zaměstnanců, 6 938 se zaměstnanci (z nich je 29 členů CAC poskytujících služby úklidu a čištění, což představuje cca 0,42 %). Vzhledem k tomu, že v celkovém počtu evidovaných subjektů ČSÚ je řada podnikatelů fyzických osob, kteří se neúčastní soutěže na celostátním trhu, neodráží údaj o podílu soutěžitelů sdružených v CAC (0,15 % celkového evidovaného počtu soutěžitelů) dostatečně reálnou pozici členů sdružení na trhu.

Celkový obrat všech subjektů poskytujících v ČR služby úklidu a čištění v roce 2001 činil dle ČSÚ přibližně 5 965 062 200,- Kč. (pozn.: ČSÚ měl k dispozici k datu vydání rozhodnutí pouze předběžné údaje za rok 2001; v roce 2000 činil celkový obrat těchto subjektů 5 506 231 700,- Kč). Členové CAC poskytující služby úklidu a čištění se na celkovém obratu daného trhu podíleli cca 13 % (str. 147 spisu). Lze předpokládat, že ve vztahu k celkovému obratu dosahovanému soutěžiteli ovlivňujícími svými aktivitami soutěž na celostátním trhu uvedených služeb, by podíl členů CAC byl reálně vyšší.

Dopad rozhodnutí CAC na relevantní trh

Úřad vyžádal od členů CAC poskytujících služby úklidu a čištění podklady týkající se jimi účtovaných cen těchto služeb zejména z období po přijetí Standardů (kopie ceníků, dále smluv i faktur od 3 jejich odběratelů služeb). U 8 firem bylo zjištěno, že ceny jejich služeb, prováděných v prostorách popsaných ve Standardech, se pohybují v rámci cenového rozpětí uvedeného ve Standardech. Jde o společnosti CORA úklid spol. s r.o. (str. 257, str. 263 spisu),

DAPE v.o.s. (str. 282, 285 spisu), KUBINEC, s.r.o. (str. 334 spisu), ceník společnosti MW-DIAS, spol. s r.o. (str. 351, 361 spisu), SEPES CLEAN, spol. s r.o. (str. 381 spisu), Svačina a Jirout Česká republika, a.s. (str. 403 spisu), SIMACEK SERVICE INTERNATIONAL spol. s r.o. (str. 413 a 415 spisu), VOX TÁBOR, spol. s r.o. (str. 480 spisu). Konkrétní výše částek je předmětem obchodního tajemství těchto soutěžitelů.

Z prověřovaného vzorku vyplývá, že rozpětí doporučené ve Standardech je členy CAC dodržováno, i když u některých z nich byly jejich ceny obdobné i v době před přijetím Standardů. Tyto „obdobné“ ceny však byly využity v procesu vypracování Standardů, kdy členové CAC dávali své připomínky k navrhovaným rozpětím (viz výše). Dále Úřad uvádí, že s ohledem na četnost zakázek uváděných jednotlivými oslovenými členy CAC, nebylo možné prověřit celý rozsah cen, jimi účtovaných po přijetí Standardů. Rovněž bylo třeba přihlédnout k určité specifičnosti jednotlivých smluv s odběrateli, ovlivňující vzájemnou porovnatelnost druhů uklízených ploch a tím i cen za jednotku této plochy se Standardy. Pro účely daného řízení považuje Úřad za podstatné, že ve Standardech doporučená cenová rozpětí jsou určitou částí členů CAC realizována (pozn. uvedené firmy reprezentují nejméně cca 3,4 % celkového obratu na relevantním trhu). V konečném důsledku - pokud by se všichni členové CAC doporučeným cenovým rozpětím řídili, projevil by se negativní dopad rozhodnutí CAC (o schválení Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím služeb) na hospodářskou soutěž na relevantním trhu nejméně v rozsahu cca 13 % celkového obratu daného trhu.

Posouzení jednání účastníka řízení z hlediska zákona

Podle § 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže tento zákon upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb (dále jen „zboží“) proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo, za podmínek stanovených tímto zákonem, jejímu ohrožení (dále jen „narušení“)

a) dohodami soutěžitelů (§ 3 odst. 1),
b) zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo
c) spojením soutěžitelů.

Dle § 2 odst. 1 zákona se soutěžiteli podle tohoto zákona rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.

Dle § 3 odst. 1 zákona jsou dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku.

Dle § 3 odst. 2 zákona jsou zakázány ve smyslu § 3 odst. 1 zákona zejména dohody, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže proto, že obsahují ujednání o přímém nebo nepřímém určení cen, popřípadě o jiných obchodních podmínkách (viz § 3 odst. 2 písm. a/ zákona).

Nepřítomnost ziskového prvku v činnosti soutěžitele není z hlediska osobní působnosti zákona rozhodná. Typickým příkladem jsou svazy podnikatelů, živnostenská společenstva, komory a jiná sdružení, jejichž činnost může ovlivnit hospodářskou soutěž na trhu výrobků či služeb. V tomto smyslu je CAC – jako sdružení zaregistrované dle zákona č. 83/1990 Sb., o

sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, sdružující fyzické a právnické osoby, které se podílejí na úklidu a čištění, sdružením soutěžitelů ve smyslu § 2 odst. 1 zákona, jehož činnost může ovlivňovat hospodářskou soutěž na trhu služeb úklidu a čištění a je tedy „soutěžitelem“, na kterého plně dopadá osobní působnost zákona (viz § 2 odst. 1 zákona).

Pojem „rozhodnutí sdružení soutěžitelů“ (které může ovlivnit hospodářskou soutěž), je v zájmu efektivní aplikace zákona vykládán z hlediska projevu vůle široce; zahrnuje nejen rozhodnutí, dohody, usnesení orgánů sdružení či opatření jeho výkonných orgánů, ale také může jít o stanovy, vnitřní předpisy sdružení apod. Rozhodnutí sdružení soutěžitelů nemusí být vydáno ve formě předvídané interními předpisy sdružení. Rozhodnutí sdružení soutěžitelů také nemusí být nutně závazné pro členy sdružení, ani výsledkem konsensu všech členů sdružení. Pro jeho protiprávnost z hlediska zákona je rozhodné, ovlivňuje-li, případně je způsobilé ovlivnit soutěžní chování členů sdružení, v důsledku čehož toto rozhodnutí má nebo může mít dopad na hospodářskou soutěž (tj. nastalo v jeho důsledku skutečné narušení soutěže, nebo rozhodnutí sdružení soutěžitelů k tomuto narušení soutěže na trhu může vést). Tento výklad zastává také Vrchní soud (viz rozhodnutí VS č.j. 2A 5/96).

Rozhodnutí sdružení soutěžitelů spočívající v doporučování cen zboží nebo služeb adresované členům sdružení (kteří jsou navzájem vůči sobě konkurenty v horizontální úrovni trhu) má protisoutěžní charakter, je vždy způsobilé ovlivnit chování těchto členů při rozhodování o ceně jejich zboží či služeb a představuje porušení zákona. Smyslem takového rozhodnutí sdružení soutěžitelů je unifikovat určité chování členů sdružení (např. při určování cen jejich služeb) poté, co o něm bylo předem na úrovni sdružení jednáno. Umožňuje jednotlivým členům sdružení identifikovat svou. např. cenovou politiku, s konkurencí. Doporučení obsažená v rozhodnutích sdružení soutěžitelů tak mohou mít na trhu účinek rovnocenný dohodám o určení cen, popř. o jiných obchodních podmínkách, jsou-li přímo adresována členům sdružení. Poskytují členům sdružení jistotu očekávání, že obdobně se budou chovat také ostatní členové sdružení (což snižuje rizika hospodářské soutěže). Protisoutěžní účinky takového rozhodnutí sdružení soutěžitelů se pak zvyšují, je-li navíc uveřejněno takovým způsobem, že i soutěžitelé stojící mimo sdružení se s ním mohou seznámit a přizpůsobit tomu své chování v soutěži.

Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím schválila 7. VH jako nejvyšší orgán CAC dne 28.2.2002. Již před jednáním této valné hromady CAC rozeslalo prokazatelně představenstvo CAC ve dnech 15.-18.2.2002 vlastní text Standardů s doporučeným cenovým rozpětím elektronickou poštou všem členům CAC, aby se s ním před jednáním 7. VH CAC mohli seznámit. S rozhodnutím o schválení tohoto dokumentu na 7. VH byli členové CAC rovněž seznámeni zasláním zápisu z jednání. Jde tedy o adresný úkon sdružení určený jeho členům. Následně CAC zveřejnila schválené Standardy na internetových stránkách CAC.

Rozhodnutí 7. valné hromady CAC o schválení Standardů úklidu s doporučeným cenovým rozpětím za m^2 plochy dle druhu uklízeného prostoru, přijaté dne 28.2.2002, kvalifikuje Úřad jako rozhodnutí sdružení soutěžitelů dle § 3 odst. 1 zákona o nepřímém určení ceny služeb ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) zákona. Jeho účelem je sjednotit postup členů CAC (nezávislých konkurentů) při určování cen služeb úklidu a čištění. Skutečnost, že doporučené cenové rozpětí není dle vyjádření účastníka řízení pro členy CAC závazné, nemá vliv na možnost aplikace § 3 odst. 1 zákona na dané jednání účastníka řízení. Dle výše uvedeného podléhá dikci § 3 odst. 1 zákona i rozhodnutí sdružení soutěžitelů, které není pro členy sdružení závazné, pokud je způsobilé ovlivnit soutěž na trhu. V řízení bylo na základě faktur, smluv a ceníků úklidových služeb vyžádaných od členů CAC prokázáno, že část členů

CAC poskytuje/nabízí v období od schválení Standardů své služby za ceny, které doporučenému cenovému rozpětí ve Standardech odpovídají. Doporučené cenové rozpětí je tedy na trhu dodržováno. Členové CAC, kteří uplatňovali ceny odpovídající doporučenému cenovému rozpětí se podílejí na celkovém obratu relevantního trhu nejméně 3,4 %; nepochybně i ostatní členové CAC byli při stanovování cen svých služeb tímto rozhodnutím CAC ovlivněni. Dále – v důsledku zveřejnění cenových rozpětí na internetu – bylo též ostatním soutěžitelům, kteří nejsou členy CAC, umožněno předvídat chování svých konkurentů – členů CAC, a přizpůsobit tomu svoji obchodní politiku. Míra dopadu na hospodářskou soutěž vyplývající z toho, kolik členů sdružení a jak dlouho postup shodný se Standardy aplikovalo, se pak zohledňuje při posuzování výše sankce za porušení zákona. Řízení tedy prokázalo, že rozhodnutí narušilo hospodářskou soutěž na relevantním trhu, probíhající mezi poskytovateli služeb úklidu a čištění.

V případě, že by se všichni členové CAC rozhodli doporučení CAC dodržovat (viz také informace obsažená ve Standardech s cenovým rozpětím, že tato norma je pro členy CAC závazná a všichni ji postupně zavedou do svých zakázek), došlo by k narušení hospodářské soutěže v rozsahu nejméně 13 % relevantního trhu.

Úřad konstatuje, že Standardy byly přijaty s cílem snížit rizika konkurence na trhu, k nimž dochází při nabízení těchto služeb za nižší ceny (o nichž se CAC/její členové domnívají, že jde o podnákladové či nereálné a tedy „neseriozní ceny“). Schválením Standardů členové navzájem získali „jistotu“ povědomí o tom, v jakých cenách se budou pohybovat ve svých nabídkách služeb u zadavatelů, což přispěje k tomu, že při výběrových řízeních se jejich nabídky vyrovnají/přiblíží z hlediska nabízených cen služeb a sníží tak vliv ceny na výběr dodavatele služeb. Dále též jistotu obdobného chování členů CAC, kdy určité práce/výkony nebudou zahrnovány do standardní ceny za úklid, nýbrž budou účtovány jako „vícepráce“ za zvláštní/jinou cenu (tedy dojde ke „sjednocení spektra služeb“ poskytovaných v určité cenové hladině). Úřad konstatuje, že takové sjednocení omezuje soutěž jak z hlediska rozsahu nabídky služeb, tak i jejich ceny.

Dále se Úřad zabýval tím, zda k porušení zákona došlo ze strany CAC úmyslně či z nedbalosti. CAC je známo, že její členové – poskytovatelé služeb úklidu a čištění, jsou nezávislými konkurenty působícími na trhu v horizontální úrovni. Je jí také zcela mimo pochybnost známo, že každý soutěžitel má své ceny za jím poskytované služby tvořit bez kooperace s ostatními subjekty, s nimiž se účastní hospodářské soutěže. Sdružení soutěžitelů svými rozhodnutími nesmí tuto kooperaci nahrazovat. Účastník řízení tedy nemohl svým rozhodnutím ovlivňovat výši cen uvedených služeb, aniž by tím současně porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže. Pokud tak učinil, byl si přinejmenším vědom toho, že na základě jeho rozhodnutí může dojít k narušení soutěže na relevantním trhu a pro případ, že se tak stane, byl s tím srozuměn. Úřad tedy uzavírá, že ve smyslu § 22 odst. 2 zákona porušil účastník řízení zákaz stanovený v § 3 odst. 1 zákona úmyslně, avšak dle všech okolností případu jde o úmysl nepřímý.

Závěr

Úřad dospěl na základě zhodnocení všech důkazů (jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti) k tomu, že rozhodnutí CAC, jímž schválila Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím jednotlivých služeb, jež následně rozeslala svým členům (a navíc i zveřejnila na svých internetových stránkách), je dle § 3 odst. 1 zákona zakázaným a

neplatným rozhodnutím sdružení soutěžitelů o nepřímém určení ceny těchto služeb ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) zákona, které narušilo hospodářskou soutěž na trhu služeb úklidu a čištění.

Praxe v EU

Evropská komise obdobně posuzuje dle čl. 81 Smlouvy o založení ES ve znění Amsterodamské smlouvy rozhodnutí sdružení soutěžitelů, která by mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení nebo narušení soutěže na společném trhu. Např. v rozhodnutí EK č. 96/438/EC – Fenex (asociace sdružující cca 294 nákladních dopravců působící v Nizozemí). Asociace rozesílala svým členům brožury s dopravními tarify (zahrnující od roku 1993 společně tarify pro námořní i pozemní dopravu). Přestože tyto tarify nebyly závazné a Komise zjistila, že se těmito cenovými doporučeními řídil pouze jeden z 23 dotázaných soutěžitelů, konstatovala, že k narušení soutěže došlo (i když ceny nebyly dodržovány), neboť členové sdružení byli doporučeními ovlivněni při svých obchodních rozhodnutích. Uvnitř sdružení byl navozen stav, kdy jednotlivé subjekty mohly předem předpokládat soutěžní chování svých konkurentů – členů sdružení. Soutěžitelům, kteří nebyli členy asociace, tyto informace umožnily poměrně přesně předvídat cenovou politiku svých konkurentů - sdružených v asociaci.

Obdobně posuzovala EK případ nizozemské asociace prodejců cementu (hodnocení případu Komisí bylo potvrzeno rozhodnutím Evropského soudního dvora č. 8/72 - Vereeiniging van Cementhandelaren). Asociace uplatňovala pro větší dodávky cementu systém doporučených cen, který byl realizován ve formě interních pokynů. I v tomto případě šlo o ceny doporučené – nezávazné, avšak předem na úrovni sdružení odsouhlasené. Podle Komise však narušil tento systém doporučených cen soutěž, neboť umožnil identifikovat budoucí cenovou politiku konkurentů.

Odůvodnění výše pokuty

Podle § 22 odst. 2 zákona může Úřad soutěžitelům uložit pokutu do výše 10 mil. Kč nebo do výše 10% z čistého obratu dosaženého za poslední ukončený kalendářní rok, jestliže úmyslně nebo z nedbalosti porušili zákazy stanovené v § 3 odst. 1, § 4 odst. 1, § 11 odst. 1 a § 18 odst. 1 zákona nebo nesplnili povinnosti stanovené v § 15 odst. 2 zákona. Při rozhodování o výši pokuty Úřad přihlédne zejména k závažnosti, případnému opakování a délce trvání porušování zákona.

Úřad stanovil pokutu v rámci rozpětí do 10 mil. Kč, neboť příjmy CAC jsou především členské příspěvky a registrační poplatky nových členů (viz str. 115 spisu).

Při stanovení výše pokuty Úřad přihlédl k celkovým okolnostem případu a k následujícím skutečnostem.

Rozhodnutí sdružení soutěžitelů, sledující sjednocování cen zboží nebo služeb svých členů patří mezi závažnější porušení zákona. V takových případech cena přestává být efektivním nástrojem a „motorem“ hospodářské soutěže. Protisoutěžní účinky sjednocení cen na trhu se zvyšují se stupněm koncentrace daného trhu. V daném případě lze soutěžní prostředí hodnotit jako velmi dobré (vysoká četnost soutěžitelů poskytujících uvedené služby), přičemž jen malá část je sdružena v CAC. Přesto jsou taková rozhodnutí sdružení soutěžitelů považována z hlediska soutěže za významná – právě s ohledem na jejich potenciální negativní dopad na soutěž i mimo rámec členů sdružení.

Úřad vzal též v úvahu délku trvání porušení zákona účastníkem řízení, které trvalo od 28.2.2002 tj. od rozhodnutí valné hromady CAC schválit Standardy úklidu s doporučeným

cenovým rozpětím jednotlivých služeb, až dosud. Do doby vydání rozhodnutí Úřadu tak bylo rozhodnutí CAC uplatňováno na trhu relativně krátkou dobu.

Při stanovení výše pokuty dále Úřad zohlednil míru zjištěného skutečného narušení hospodářské soutěže (která s ohledem na kvalitu soutěžního prostředí existující na daném trhu nebyla vysoká – viz výše).

Při stanovení výše pokuty bylo dále přihlédnuto ke skutečnosti, že došlo k úmyslnému porušení zákona (ve formě úmyslu nepřímého), neboť účastník řízení si byl vědom toho, že na základě jeho jednání může dojít k narušení soutěže na relevantním trhu a pro případ, že se tak stane, byl s tím srozuměn (viz výše).

Úřad zohlednil také skutečnost, že ze strany účastníka řízení jde o první porušení zákona.

Úřad při stanovení výše pokuty přihlédl také k tomu, že Standardy úklidu s doporučeným cenovým rozpětím byly ke dni seznámení s podklady (a i ke dni vydání rozhodnutí samotného) nadále zveřejněny na internetových stránkách CAC na adrese www.cac-clean.cz.

Ve spolupráci účastníka řízení s Úřadem, pokud jde o shromáždění podkladů a všech rozhodujících skutečností, neshledal Úřad přitěžující okolnost.

V konečném stanovení výše sankce vzal Úřad v úvahu dále výši příjmů CAC (které však nemohou být rozhodujícím kritériem pro výši pokuty za porušení zákona).

Ze všech uvedených důvodů uložil Úřad pokutu ve výši uvedené ve výroku rozhodnutí.

Nápravné opatření uložené Úřadem v bodě 3. výroku tohoto rozhodnutí pak sleduje obnovení nedeformovaných podmínek soutěže na trhu i mezi členy CAC.

Zástupce účastníka řízení byl seznámen s podklady pro rozhodnutí ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (správní řád) dne 25.6.2002 v sídle Úřadu. Uvedl, že souhlasí s podklady pro rozhodnutí a se způsoby jejich zjištění; doplnění dokazování nenavrhl.

Ze všech uvedených důvodů Úřad rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (správní řád), podat rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí; včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Šárka Vlašínová
ředitelka odboru

Rozhodnutí obdrží:

Česká asociace úklidu a čištění
BUSINESS CENTRUM ELTODO, bud. A
Novodvorská 1010/14
142 01 Praha 4